

Bemærkninger til forslaget

I § 82 i grundlovens kapitel om de borgerlige frihedsrettigheder bestemmes det, at kommunernes ret til under statens tilsyn at styre deres anliggender ordnes ved lov. Dette har i tidens løb udmøntet sig i en omfattende lov om kommunernes styrelse og en række særlove, der omhandler alle de opgaver, som kommunerne og amterne varetager som hovedaktører i det danske velfærdssamfund.

Ved kommunalreformen, der træder i kraft i 2007, er amterne nedlagt og erstattet af regioner, der ikke af regeringen anerkendes som en del af det kommunale selvstyre.

Desuden er kommunernes antal reduceret til 98, hvorved der igennem den periode, hvor velfærdssamfundet har udviklet sig med størst styrke i Danmark, er sket en samlet reduktion fra 1.386 kommuner før kommunalreformen i 1970 til de 98 store nye kommuner, der i løbet af nogle år måske bliver endnu et nøk færre.

Denne omfattende reduktion i antallet og dermed størrelsen samt den lige så omfattende forskydning af opgavernes antal og tyngde har ikke på noget tidspunkt været undergivet en samlet, principiel og indsigtfuld vurdering, for så vidt angår indholdet af begrebet »det kommunale selvstyre«.

Dette lægges der op til med dette beslutningsforslag.

Der vil altid være interesse modsætninger mellem staten/regeringen/Folketinget på den ene side og kommunerne på den anden side i en lang række situationer, hvor det politisk er en fælles opgave at sikre borgerne den velfærd, man har stillet dem i udsigt.

Blandt emnerne, der dystes om ud over de økonomiske rammer, er sådanne som regelstyring, mindstekrav, garantier, klageadgange, tilsyn, puljestyling,

evalueringer, indberetninger, sammenligninger, kontrol, udligning og forskelle mellem kommunerne, hvad angår såvel service som økonomiske vilkår.

I den seneste tid er der af det politiske flertal i Folketinget sat alvorlige spørgsmålstejn ved kerneelementer i det kommunale selvstyre spørgsmålstejn, som netop er affødt af den uklarhed, der følger af, at begrebet »det kommunale selvstyre« presses i situationer, hvor der ikke er en mere afklaret balance mellem statsmagten og kommunerne. Dette lægger op til en ufrugtbar konflikt om fremtiden for det lokale selvstyre, som ellers har været et væsentligt kendetegn ved udviklingen af velfærdssamfundet.

Forslagsstillerne ønsker at få kvalificeret diskussionen, således at der skabes det bedste udgangspunkt for udviklingen af velfærdssamfundet i et fællesskab mellem staten og kommunerne, hvor opgaverne løses der, hvor de bedst vil kunne løses.

Det er forslagsstillerne forventning, at en udmøntning af resultaterne af et kommissionsarbejde kan skabe reel sammenhæng mellem forpligtelser, økonomi, ansvar og resultater og dermed en klarere demokratisk indsigt og indflydelse for borgerne. Borgerne vil tillige kunne opleve at få et større udbytte af den kommunale indsats med vægt på ydelserne over for borgerne frem for betydelige anstrengelser med et pålagt bureaukrati.

Forslagsstillerne forestiller sig, at kommissionen kan nedsættes tidligt i 2007 og være færdig med sine analyser, overvejelser og anbefalinger i efteråret 2008, så der kan gennemføres den fornødne opfølgende lovgivning og andre beslutninger i Folketinget før sommeren 2009, hvorefter der kan afholdes kommunalvalg i efteråret 2009 på et fælles og afklaret grundlag.